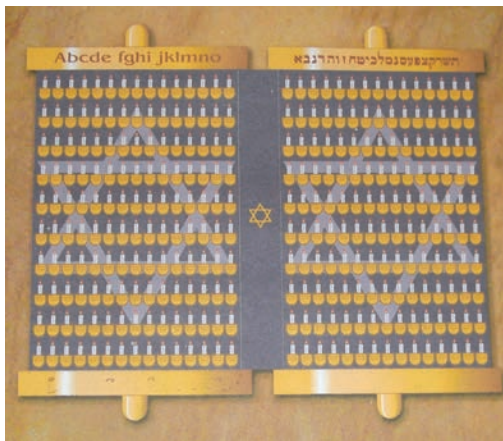

Jahrzeit-napok a falnál

Május 20-án átadtuk a fekete gránitból készült Jahrzeit-falat a Dohány utcai Zsinagógában. Elkészült a fal, a kis névtáblákkal és gyertyákkal, melyek évente öt alkalommal felgyuladnak, s emlékeztetnek elhunyt hozzátartozóinkra, ismerősünkre. Aki eddig elmulasztott jelentkezni, még nem késett el, és pótolhatja Fülöp Ildinél a templomkörzetben.

A négy Mázkir napon, vagyis Jajm Kippur, Smini Áceresz, Pészach 8. és Sovuajs 2. napján és haláluk héber naptár szerinti évfordulóján – az előző estétől – világítanak szereteteinkért a gyertyák. A Jahrzeit-napon a reggeli i.tentiszelet után a közösség átmegegy a falhoz és Kád-dist mond az elhunytért. Mostantól minden számunkban közreadjuk, hogy az adott hónapban kiknek lesz Jahrzeitje.

Hajdú Gusztáv	2011. december 27.
Schiller Gyuláné	2012. január 1.
Kálmán Ferenc	2012. január 6.
Szőnyi Sándor	2012. január 11.
Propper Simon	2012. január 13.
Kálmán Kálmán	2012. január 13.
Moussong Sándor	2012. január 14.
Steier Ernő	2012. január 14.
Kövesi László	2012. január 22.
Fruchter Sándorné	2012. január 25.
Grünwald Béláné	2012. január 30.

Bővítenénk a kórust

Zsidó férfi énekeseket keres a Dohány utcai zsinagóga kórusa. Bérézés megegyezés szerint. Kérjük, az énekesi múltat is tartalmazó szakmai önéletrajzzal munkanapokon jelentkezzenek Fülöp Ildikónál a Síp u. 12-ben, vagy a (06 1) 413-1515-ös telefonszámon.

Pénz állt a házhoz

Lapzártakor kaptuk a hírt, hogy az Alapítvány a Dohány utcai Zsinagógáért 3,5 millió forintos, vissza nem térítendő támogatást nyert/kapott a Fővárosi Önkormányzattól. A pénzt az Emánuel-fa körüli Raoul Wallenberg emlékkert parkosítására fordítja az Alapítvány, így a következő idővel növények váltják majd.

Tanulás hétfőnként

A hétfő esti program az I.tentiszelet után is folytatódik. S aki teheti, maradjon, mert 17:30-tól főrabbinck, dr. Frölich Róbert tart audiovizuális oktatást az érdeklődő uraknak a Talmud-Tórában, majd 18 órától Frölich Kati a hölgyeknek a Levéltárban. Persze a jelenlevők minden más, a vallással kapcsolatos kérdéseikre is választ kaphatnak. Így akár a szokások, vagy éppen az éppen aktuális ünnepek kapcsán is faggathatják főrabbinckat.

„ Mélyebb jelentőség rejlik gyermekkorom meséjében, mint abban a bölcsességben, amelyre az élet tanít”

Gabbiano Print Kft.
Nyomda Kiadó

A KINCSŐRZŐ FA

Zsidó mesék és elbeszélések

Összeállították: Komlós Aladár és Vihar Béla

A GABBIANO Print Kft.
gondozásában, limitált példányszámban
Heller Bernát előszavával, Vadász Endre rajzaival
és Oláh János bevezetőjével,
MEGJELENIK 2011 decemberében, Hanuka előtt.

Kapható:

Budapesten:

VII. ker. Wesselényi u.13. Judaica Galery
XIII. ker. Hollán Ernő u.25 Kabbala
XIII. Pozsonyi u.5. Láng Téka

Megrendelhető:

www.ledorvador.hu/kincs
gabbiano@gabbiano.hu;
gabbianokonyv@mail.datanet.hu
illetve a

Gabbiano Print Nyomda és Kiadó Kft.
1135 - Budapest, Reitter Ferenc utca 8/B. címen.

A DOHÁNY UTCAI KÖRZET HAVILAPJA

WWW.DOHANY-ZSINAGOGA.HU

Gyereksarok (3. oldal) / Könyvajánló (6. oldal)

Magyar Anna Frankok, Hősök a hősökért (4. oldal)

Gyertyagyújtás (7. oldal)

Tízparancsolatot tartalmazó tekercs New Yorkban

Kétezer éves, a bibliai tízparancsolatot tartalmazó tekercset állítottak ki New Yorkban. A törekeny lelet tíz napig látható a Discovery Times Square kiállítóterem tárlatán, mielőtt visszaviszik Izraelbe. A pergamen az i.e. 50-i.u. 1 közötti időszakból származik, s egy Holt-tenger melletti barlangban fedezték fel 1952-ben. Kétezer éves kora ellenére meglepően jó állapotban van, és ha a látogatók közül valaki beszél héberül, maga is megértheti a szöveget. A tekercs a Mózes V. könyvéből (Dövérim) származó tízparancsolat szövegét tartalmazza, és feltehetőleg a bibliai alapelveket őrző, legjobb állapotban lévő tárgyi lelet. A tárlaton 900 másik tekercs is helyet kapott, amelyeket Holt-tenger melletti barlangokban fedeztek fel beduin pásztorok. Kiállították azt a bibliai tárgyi leleteket felvonultató legnagyobb gyűjteményt is, amelyet valaha bemutattak Izraelen kívül.

Megemlékezések Wallenbergről

Svédország vándorkiállításával, bélyegkiadásával, szemináriumokkal és könyvekkel emlékszik meg a magyar zsidók életét megmentő Raoul Wallenberg születésének 100. évfordulójáról. Stockholmban már megnyílt egy fényképkiallítás, amelyet jövőre bemutatnak Magyarországon, Németországban, Oroszországban, Izraelben, az Egyesült Államokban és Kanadában is. Az 1912. augusztus 4-én született Wallenberg 1944-ben a budapesti svéd nagykövetség titkáráként – egyes források szerint – 20 ezer ember életét mentette meg azzal, hogy svéd úti okmányokkal látta el vagy védett házakba menekítette őket. A Vörös Hadsereg 1945 januárjában letartóztatta, további sorsa bizonytalan. A szovjet hatóságok állítják, 1947-ben börtönben halt meg, ám állítólag még évek múlva is fogolyként élt. Carl Bildt svéd külügyminiszter beszédében a svédek büszkeségének nevezte Wallenberget azért, amit másokért tett. Hozzátette, szegényt is kell érezni azért, amit őérte nem tettek meg.

Az időszámításunk előtti II. század elején a szír-görög Szeleukidák uralták Izraelt, a zsidókat pedig a Nagy Sándor-i hódítás óta első ízben kényszerítették a görög törvények betartására. Jeruzsálemben a görögök sorra bocsájtották ki az elnyomásra irányuló rendelkezéseket. Megtiltották a legtöbb micve teljesítését, s ezáltal igencsak megnehezítették a zsidók életét. A körülmételést, ami I.ten szövetségének testi megnyilvánulása, törvényen kívül helyezték. A szombat megtartása tilos volt, mert a zsidóságnak ez volt a béke és nyugalom szimbóluma, amit megérdemelten vártak hétről hétre, ami elválasztotta őket a többiektől. Azok, akik ezt megtagadták, máglyán végezték, s abba a Tórába bugyolálták őket égetés előtt, amit tanítani igyekeztek. Az időszámításunk előtti II. században Jeruzsálemben a Makkabeusok győzelmet arattak azzal a görög hadsereggel szemben, amely mind létszámban, mind fegyverek tekintetében számottevően túlerőben volt. A Makkabeusok felkelése volt a válasz arra, hogy a görögök erőszakkal próbálták a zsidókra kényszeríteni az istentelen hellén életformát. Ez Chanukka első csodája: a maroknyi sereg győzelme a görög elnyomók felett, a szabadság diadala az elnyomatás felett. A Makkabeus szó egyébként héberül kalapácsot, pörölyt jelent. Ezen kívül mozaikszóként is értelmezhető a következő mondatból: “Mi Komajchó Boélím Hasém!” (Ki olyan a magasztosak közül, mint Te, Ö.váló!) A Menóra lángjainak meggyújtása fontos szerepet játszott a mindennapi I.tentisztelet során a Szentélyben. Amikor a Makkabeusok felszabadították a Szentélyt és kiűzték az összes görög betolakodót, akkor csak kis korsónyi tiszta olajat

Hetizsakaszok a hónapban

A héten Mikéc szakaszát olvassuk a Tórából, míg 2011 utolsó hetében a Vájigás következik. Január elsején a Vájchi szidrával kezdünk, majd a Sömajs, a Voéró és a Baj szakasza vár ránk.

Csodákat hozott a felszabadító kalapács

Dr. Frölich Róbert rovata

találtak a Menóra meggyújtásához. Az olaj egy napra volt csak elegendő, viszont a tiszta olaj előállítására nyolc napot igényelt. A második csoda az volt, hogy ez az egy napra

Ünnepi hagyományok

Jellemező szokás a gyerekeknek Chanukkapénzt (chanikegeltet) adni és trenderlizni. Ez egy pörgethető téglatest alakú pörgettyű, amelynek a négy oldalára négy különböző héber betű van felvésv. Nun, Gimmel, Hé és Shin. Ezek a következő mondat szavainak kezdőbetűi: Nész Gódajl Hójó Som, ami magyarul annyit jelent: Nagy Csoda Történt Ott. Izraelben az “ott-Som” szó helyett az “itt-Paj” szó kezdőbetűje azaz Fé van a trenderlin. Hagyomány ilyenkor többet adakozni a szokásosnál. Mivel Chanukka ünnepének központjában az olaj áll, ezért olyan ételeket szokás enni, amik olajban sülték. Hogy pontosan mik a hagyományos ételek, az területenként változó. Kelet-Európában a krumplis palacsinta, a latkesz (lepcsánka) szokásos. A szfárd zsidóknál a fánk honosodott meg. A görög zsidók a fánkot loukomades-nek nevezik, a perzsa zsidók pedig zelebi-nek.

legendő olaj nyolc napig égett. A Chanukka szó maga annyit tesz: (újja)avatás, felavatás. A görögök felett aratott győzelmet követően a Makkabeusok megtisztították és újjaavattak a Szentélyt és az oltárt, amit megszenteltségtelenítettek a pogány betolakodók. Ezen túlmenően pedig a Chanukka szó két részre is

osztható. A “Chanu” héber szó azt jelenti: “letáboroztak, megpihenetek” és “Ka”, aminek a héber betűk szerinti számértéke 25. Kiszlév hónap 25. napján a makkabeusok

megpihentek ütközetük után és győzedelmesen bevonultak a Szentélybe, hogy újjaavassák azt. Ezért kezdődik az ünnep Kiszlév 25-én. Chanukka mind a nyolc napján meggyújtjuk a kilencágú chanukijában a gyertyákat, minden nap eggyel többet. Az elsőn egyet, a másodikon kettőt egész addig, míg mind a nyolc nem ég. A kilencedikkel, a samesszal (szolgagyertyával) gyújtjuk meg a többi gyertyát, mégpedig sötétedés után. A péntek este azért kivétel, mert akkor a szombati lángok meggyújtása előtt gyújtjuk meg a gyertyákat, mivel a szombat lángjainak fellobbbanása után már beköszönt a sábesz, mikor tilos tüzet gyújtanunk. A legelső napon a jobb szélen levő gyertyatartóba kell tenni a gyertyát. A második napon a jobb szélen lévőbe és a közvetlen mellette lévőbe. S minden este eggyel többet jobbról balra haladva kel beilleszteni a gyertyákat. Meggyújtani pedig balról jobbra haladva kell őket, hogy az új gyertya lobbanjon lángra elsőként.

I M A R E N D

Hétköznapi: 7.³⁰-kor kezdünk reggel, az esti ima időpontja 17.⁰⁰ óra, helyszín a Talmud-Tórában (Bp. VII. Wesselényi u. 7).
Az esti ima előtt fél órával sakkal, kártyával, kávéval és teával várjuk híveinket!
Péntek esti ima: 17.⁰⁰-kor a Hősök templomban.
Szombat reggeli ima a Hősök templomban: Sachrisz: 9.³⁰
Tóraolvasás: 10.⁰⁰ Muszáf ima: kb. 10.⁴⁵
A péntek esti kiddust a Hevesi Sándor teremben tartjuk, míg a szombat délutáni sálesüdeszt továbbra is a Talmud-Tórában.

www.dohany-zsinagoga.hu

5772. Tévész | 2011. december | a Dohány utcai körzet havilapja | Pesti Sólet

Meggyújtottuk az első gyertyát

Majd ötvenen gyűltünk össze a Wesselényi utcai Talmud-Tórában kedden (december 20-án), Chanukka első estéjén. Az urak részén minden ülőhely megtelt, s nagy örömünkre ezúttal a hétköznapi elenére is sok hölgy megjelent a kis teremben. Az i.tentisztelet a Mincha imával kezdődött, majd főrebink, dr. Frölich Róbert meggyújtotta az első chanukkai gyertyát, miközben elmondtuk az ünnepi áldást. S per-

Chanukkára

Pár nap múlva itt a fánk!
Lekváros lesz fülünk, s szánk!
Sok fény gyullad! Száll a dal!
Pörög a trenderli, haj!
A sok tánctól nyilal, szúr!
Felharsan a Máoz tszur!

Dr. Kende Iván
Budapest, Kiszlév 17.

se – ahogy ilyenkor „illik” – együtt énekeltük el vidáman a Móajz Tsur-t is. De még nem ért véget a közös este! Átvonultunk a Dohány zsinagóga elé, s az ott felállított chanukijában is felvillant az első lámpa. Végül kedélyes beszélgetés közben fogyasztottuk a szokásos chanukkai fánkot a forró teával. Külön köszönet Frölich Katinak és Fülöp Ildinek, hiszen egész délután a konyhában ténykedtek a kedvünkért (is).

MEGHIVÓ

A Dohány utcai Zsinagóga körzete és a Hegedűs Gyula utcai Zsinagóga körzete közös

CHANUKKA ÜNNEPSÉGÉRE a Goldmark teremben

2011. december 25. (vasárnap) du. 14 óra

Műsor: Gyermekek könyvbemutató és tombola

Fellépnek: **Lorán Lenke** érdemes művész
Csala Zsuzsa érdemes művész
Székhelyi József Jászai Mari díjas művész
Fonyó Barbara

Zongorán kísér: **Gyarmati István**

Tanítást ad: Lőwy Tamás főrabbi
dr.Frölich Róbert főrabbi

A 6. chanukkai lángot Fekete László főkántor és Szilágyi Gábor kántor gyújtják meg.

Közreműködnek: a Dohány Zsinagóga Talmud-Tóra növendékei

A gyermekeknek az előadás alatt a Talmud-Tóra helyiségében kakaó parti. Vendégeinket chanukkai fánkkal várjuk.

Budapest, 2011. december 1.

Zoltai Gusztáv	dr.Frölich Róbert	Várnai György	Lőwy Tamás
elnök	főrabbi	elnök	főrabbi
sk.	sk.	sk.	sk.

A magyar Anna Frankok: Lilla és Éva

A holokaustt egyik legmegrendítőbb dokumentuma az a napló, amelyet egy Amszterdamban bujkáló német zsidó kislány, Anna Frank vezetett. Anna családja rejtékhelyén írt. A napló akkor szakadt meg, amikor Frankékat letartóztatták. Ezekben a hónapokban két budapesti zsidó lány is hasonló megpróbáltatásokon ment keresztül, s Ecséri Lilla és Weinmann Éva naplója is fennmaradt. Sok érdekes íráshoz hasonlóan a két lány történetéről is egy nagyszerű honlapon olvashatnak, s a www.magyarzsido.hu témái közül néhányat majd mi is közreadunk.

Lilla 1928-ban született, fővárosi polgárcsaládban. „Vallásom (ami máma a legfontosabb): római katolikus vagyok (nem régen), de nem szégyenszemre, csak sajnos kellemtelenségemre zsidó származású.” – írta naplójába 1944-ben. A német megszállásig többé-kevésbé zavartalanul élt családjával. Iskolába járt, jövőjét tervezte. „Jövendő életpályám: akármilyen nevetséges is, de ha valami leszek, csakis filmszínésznő akarok lenni. ... A fiúkról: általában 16 éves lánynak már kell, hogy legyen udvarlója. Nekem nincs és sohasem volt.”

Éva nagyjából egyidős volt Lillával és hasonló dolgok foglalkoztatták: „A Pistát ma kifaggattam és bevaloltam, hogy tetszem a Miskának. Most olyan boldog vagyok, nem ferek a bőrömbbe. A Kaufmannel szakítottam.” Az 1944-es német megszállás azonban mindent megváltoztatott. „Istenem! Milyen pocék világot élünk” – írta Lilla „Kálmán bácsit elvitték, a lakását is elvették. ... El-

vitték Rezső bácsit és Gyula bácsit.” Éva világa is a feje tetejére állt: „A háború 5. esztendejébe ide is elérkezett Európa veszedelme, Hitler. Megkezdődött itt is, mint minden más európai országban, a zsidóüldözés.”

Nyáron mindkét lánynak csillagos házba kellett költözni. 1944. október 15-én Horthy Miklós kormányzó bejelentette, Magyarország kilép a háborúból. „El lehet képzelni a boldogságot. A szemben levő zsidó ház is olyan volt, mint a felbolygatott méhkas, az egész ház kinézett az ablakon.” – jegyezte fel Éva. Estére azonban kiderült, hogy Horthy kísérlete megbukott, és a hatalmat a németek segítségével Szálasi Ferenc nyilasai ragadták magukhoz. „A tegnapi nagy öröm után rettentő pánik van az egész házban.” – írta másnap Lilla. „Én abszolúte nyugodt vagyok, és flegmával nézem az egészet. Meg vagyok győződve, hogy megúszzuk a dolgot. De ha nem (amit nem tartok valószínűnek), hát legfeljebb el-

Ecséri Lilla

Anna Frank

visznek és megölnék.” Nem sokkal később a két lány őszintén és világosan számot vetett azzal a lehetőséggel, hogy könnyen meggyilkolhatják őket. Lilla: „Nem bírom elhinni, hogy most haljak meg, mikor még nem is éltem. De azt mondják, ha csoda nem történik, hamarosan minket is elvisznek a lepecsételt kocsik a halálba. Vidéken már meg is tették. [...] Ha ezt túléljük, az valóban egy isteni csoda volna, és mégis úgy érzem, túl fogom élni.”

Éva: „Nem tudom, hogy megérem-e a végét, mint csinálnak velünk a nyilasok. Sajnos nagyon reménytelen a helyzetünk. [...] Az oroszok nem jönnek. Annyira reménykedtem, hogy újjáérem itt leszek. És saj-

nos semmi. Nem sok remény van, hogy megérjük a végét.” Végül mindketten túléltek. A nyilasok kényszermunkára hurcolták őket, de szerencsésen elkerülték a halálmeneteket és a német koncentrációs táborokat. Visszakerültek Budapestre és bujkálva, hamis papírokkal vészték át a hátralévő heteket. Éva szerencsésnek érezhette magát, mert szülei is életben maradtak. Hamarosan azonban megbetegedett, és 1946-ban fiatalon halt meg. Lillát súlyos tragédia érte: a felszabadulás előtt elvesztette édesanyját. A háború után védőnőként és idegenvezetőként dolgozta végig életét. Családot alapított, gyermeke, majd unokája született. 1986-ban hunyt el.

forrás: www.magyarzsido.hu

egyszerű. A fehér falakat Dávidcsillag alakban, arany betűkkel írt bibliai idézetek gazdagítják. A két oldalfalon szintén hatágú csillag mintájú ráccsal díszített, magas, íves ablak látható. A kupola közepén színes üvegtáblák ad fényt. A Wesselényi utcáig terjedő nyitott kertje pedig valójában egy nagy tömegsír. Itt temették el a II. világhá-

ború alatt a gettóban ártatlanul meghalt több tízezer áldozatot. Manapság viszont az életet jelenti a kedves kis zsinagóga, hiszen rendre fél évet itt „töltünk”. S miután nincsenek nagy terek, minden közelebb van, így az „emelvény” is, talán sokaknak közelebb is áll a szívéhez, mint a szomszéd, az ismeretebb „testvér”, a Dohány.

Se télapó, se locsolás...?

Néhány hete a gyereksereg lelkesen tette ki csizmáját, hogy a télapó/mikulás sok-sok csokit, mogyorót és más finomságot rejtson bele. A napokban búcsúznak a 2011-es esztendőőtől és ilyenkor a szilveszteri buliké a terep. Azt tudjuk, a karácsonyi, húsvéti stb. ünnepet nem veszi át egy vallásos zsidó. Arról kérdeztük főrabbinat, dr. Fröhlich Róbertet, mi a helyzet az ismert (nép)szokásokkal, mint a már említett télapó érkezése, szilveszter, locsolhatjuk-e hölgyismerőseinket, vagy az utóbbi időben külföldről átvett – s egyre inkább ránk erőltetett – Valentin-nap, esetleg Halloween kapcsán?

A rabbi válaszol

A zsidóság nagyon sok szokást vett át a befogadó népektől, bár igyekezett azt a maga képére formálni. Ez főleg a gasztronómiában nyilvánul meg, ahol a helyi konyha jellegzetességeit vették át, és tették kösserrá. (Persze ez fordítva is igaz, a zsidó kulináris művészet polgárjogot nyert a nemzsidó konyhában is.) De átvettek öltözködési szokásokat is, ilyen például a ma már szinte zsidó védjegynek számító strámlí, vagy a kaftán. Bármit vettek is át, arra nagyon ügyeltek, hogy az adoptált szokásoknak ne legyen nem zsidó vallási háttere. Úgy értelmezték, hogy ezek a chukász hága, azaz a nemzsidó rituálék átvételének tilalmát hágná át. Ezért marad ki a karácsonyfa, vagy a húsvéti locsolkodás a zsidó

Köves Tamás rajza

házak kelléktárából. A kérdésben felsorolt szokások mind, valamilyen nemzsidó kultuszból erednek, s ezért zsidó családokban nem gyakorolják azokat.

(sch)

Dávid királytól Arnold Schönbergig

A Fischer Gyula Szabadegyetemen az „igazgató” (főszerző) Freimann Péter tartotta az idei utolsó előadást december 6-án a szokott helyen, a Síp utcai Díszteremben. Péter csellista, így mi másról is beszélhetett volna, mint a zenéről. Mi több egy röpké történelmi utazáson is részt vehettek a megjelentek: Dávid királytól Schönbegig.

Előadónkról tudjuk jól, hogy édesapja is zenész volt – szintén csellista – így tőle (is) örökölte a zene iránti vonzalmát még Aradon. Ezúttal a közönség érdeklődését igyekezett felkelteni és betekintést adni, hogy hozzájáruljak ahhoz, hogy mi

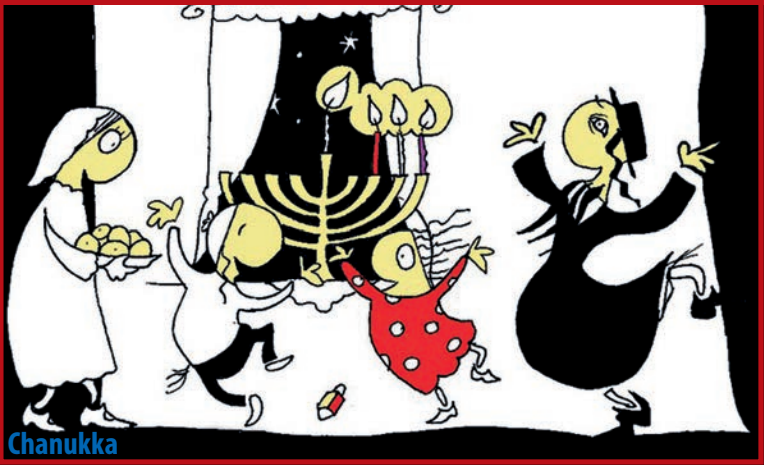
is a zene, miért és miként értsük meg ezt a legabsztraktabb művészeti fajt. Dávid királytól indultunk, akinek zsoltárjairól már hallhatunk, miként arról is, hogy remekül játszott hárfán. Azt viszont vélhetően csak kevesen, hogy ez a hang-

szer, tizhúros volt, a húrok szárított juhbélből készülhettek. Péter beszélt arról is, hogy az ókori Egyiptomban ismerték a pentatóniát, ami görögül öt hangot jelent. Míg Dávid királynak dupla pentaton hárfája volt, amelyen magát kísérte éneklés közben. Az egyiptomi bibliai kor és Dávid király említése alkalmat adott egy rövid betekintésre az ókori zsidó zenei múltjára is. Ám némileg ürügyet is jelentett a belső hallásunk elemzésére. Később CD-k segítségével több zenei példa is következett, így Paul Dukas Varazsinas című műve, vagy Muszorgszkij-Ravel: Egy kiállítás képei Promenade és Samuel Gold-

emberg elemzésével. Az előadás zárásaként Freimann Péter Arnold Schönberg munkásságát elemezte és rövid ismertetőt tartott a romantikus szerzeményeiről. Na meg szólt a dodekafóniáról. Schönberg a algoritmust formált magának és olyan zenét írt, amelyben a hagyományos hangnemérzet nem jut szerephez. Schönberg magyar vonatkozása, hogy megírta a Mózes és Áron című három felvonásos operája librettóit, de nem jutott a végére, – mert Hitler 1933-as hatalomra kerülése után elmozdították állásából, – s Kocsis Zoltán fejezte be a darabot, amelyet hatalmas sikerrel mutattak be a Művészetek Palotájában.

Klezmer a falon Köves Tamás rovata

Chanukka

Rodolfo

Születésének 100.évfordulója tiszteletére emlékkönyv jelent meg Rodolfóról a napokban. A kötetben: Bächer Iván, Bajor Imre, Bóta Gábor; Csapó Gábor, Fábri Péter, Farkasházy Tivadar, Fellegi Tamás, Gloviczki Péter, Gryllus Dániel, Gyökössy Zsolt, Hajnóczy Soma, Horváth Ádám, Jánoska Antal, Juszt László, Kállai István, Kalmár Tibor, Kelle Botond, Kéri László; Koós János írását olvashatják. De emlékezik még Medveczky Ilona, Parti Nagy Lajos, Presser Gábor, Révbíró Tamás, Rózsa György, Szék helyi József, Szepesi György, Vágó István, Vámos Miklós, Verebes István, Vitray Tamás és Wisinger István, a népszerű bűvész lánya, Judit és férje Gálvölgyi János is. A könyvben helyet kapott 30 bűvészmutatvány, számtalan fénykép Rodolfo pályafutásáról az utolsó fellépésig, valamint élete főbb állomásainak kronológiája.

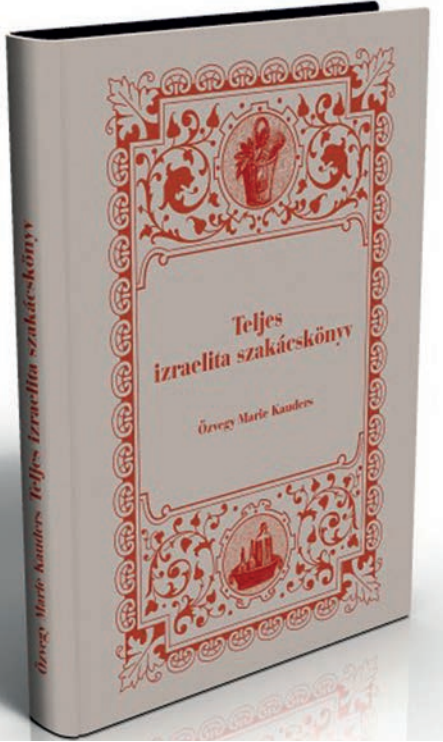
A kötetet a váratlanul elhunyt Reviczky Béla szerkesztette, Takács István tervezte, és a Lira Könyv Zrt. tagja, A Rózsavölgyi és Társa kiadó gondozásában jelent meg

Pesti Sólet | *a Dohány utcai körzet havilapja* | 2011. december | 5772. Tévész

Százhuszonhat éves szakácskönyv

Őzvegy Marie Kauders: Teljes Izraelita szakácskönyve a hagyományos zsidó konyha alapműve, amely először 1885-ben, majd a hatalmas sikerre való tekintettel 1890-ben „lényegesen bővített és javított” változatban jelent meg Prágában. Mint minden jó szakácskönyv, ez is nagy szellemi kaland, egy régi kor és kultúra tükre. Az olvasó a 767 receptböngészve nemcsak az ortodox konyha szigorú előírásaival, hanem e szabályok és a közép-európai gasztronómia összebékítésének hajdani trükkjeivel, különleges ételkészítési eljárásokkal, ünnepi étrendekkel, szokásokkal, áldásokkal is megismerkedhet. Több mint egy évszázad után, két éve került ismét polcokra a XIX. századi népszerű könyv a Gabbiano Print Nyomda és Kiadó Kft. gondozásában.

A most megjelent újabb kiadást forgassák Önök is örömmel.

A Blogger Séf ajánlata

Sharon Asher

A receptek 6 személyre szólnak »

GesztenyekréMLEVES

Hozzávalók: 25 dkg cukrozott gesztenyepüré, 8 dl tej, 3 csapott ek. cukor, fél csomag vaníliás pudingpor, 1 csomag vaníliás cukor, 0,5-1 dl rum, 10 dkg mazsola.

Elkészítés:

A mazsólát meglocsoljuk a rummal és állni hagyjuk egy órán át. Hét deci tejet felforralunk egy lábosban, s eközben a maradék egy deci tejben simára keverjük a pudingport és a kétféle cukrot. Ha felforrt a tej, folyamatos kevergetés mellett hozzáadjuk a pudingporos tejet és belemorzsoljuk a gesztenyepürét, ezt követően még 2-3 percig főzzük. Végül hozzákeverjük a rumba áztatott mazsólát, jól elkeverjük, majd hűlni hagyjuk a levest. Langyosan, vagy teljesen kihűlve tejszínnel tálaljuk.

Latkesz kukoricával

Hozzávalók: 4 közepes krumpli, 1 fej hagyma, 3 nagy fokhagymagerezd, só, frissen őrölt bors, 2 kis tojás, 1/2 csésze kukoricaliszt, búzaliszt, 1 konzerv kuko-

rica, olaj

Elkészítés:

Megpucoljuk a krumplit, a hagymát és a fokhagymát, majd finomra vágjuk. Ezután mixerben pépesítjük. A masszát egy magas keverőtálba öntjük, hozzáadjuk a fűszereket, továbbá a két tojást, a kukoricalisztet, a lemosott konzerv kukoricát és annyi búzalisztet, hogy galuska sűrűségű tésztát kapjunk és újból át keverjük. A palacsintőben hevített olajba a masszából kanállal halmokat rakunk, melyeket elapogatjuk és közepes lángon mindkét oldalán aranybarnára sütjük. Fokhagymás tejföllel és tetszés szerint kevert salátával tálaljuk.

Chanukkai fánk

Hozzávalók: olaj, 30 dkg liszt, 3 db tojás, 1,5 dkg élesztő, 4 dkg cukor, 4 dkg vaj, 2 dl tej, 1 kávéskanál rum, 15 dkg barackíz, fél citrom reszelt héja, só

Elkészítés:

A tejet langyosra melegítve 5-8 dkg liszttel, élesztővel és kis cukorral kovászt készítünk, majd 15-20 percig kelni hagyjuk. A tojás sárgáját a cukorral kikeverjük, összevegyítjük a liszttel, a megkelt kovással és vajjal. Ezután fakanállal jól összekeverjük, és kelni hagyjuk. Kelés után kinyújtjuk a deszkán, megfelelő nagyságúra szaggatjuk. Az olajat mélyebb edénybe öntjük és felforrósítjuk. Mielőtt a fánkot az olajba tesszük, hüvelykujjunkkal kissé benyomjuk, és a benyomott oldalával lefelé tesszük az olajba, fedő alatt sütjük. Ha az alsó része szép piros, megforgatjuk, de már nem takarjuk be. Sütés után rácsra helyezzük, hogy az olaj lecspegjen. A kész fánkokat szalvétával fedett tálcára szedjük, majd porcukorral leszórjuk, és barack-, vagy szilvalekvárral, de akár pudinggal töltve is tálalhatjuk.

5772. Tévész | 2011. december | *a Dohány utcai körzet havilapja* | Pesti Sólet

Bábel tornya után a chanukkával ismerkedtek a gyerekek

Vasárnap délutánonként, négy órától továbbra is a gyerekek veszik birtokba a Wesselényi utcai Talmud-Tórát. Bár olykor kevesebben jelennek meg, de akadt, amikor már tízenöt kis lurkó is szaladgált a teremben. A hetiszakaszk történetének megismerése mellett rajzolnak, ragasztanak, vagy éppen énekelnek a kis srácok. A lényeg, hogy minél többen legyenek. Még a legkisebbek is néhány percnyi megilletődöttség után feledik a kint aggóató szülőket és csak elvélve pilyerednek el, mert hiányolják anyut, aput, vagy a nagyszülőt. A gyerkőcök inkább egymásra figyelnek és a foglalkozásokat tartó Bozai Juditra, illetve Frölich Kittyre. Decemberben először Bábel tornyának történetét ismerték meg a srácok, majd maguk kezdtek építkezni, s a színes építőkockákkal törtek mind magasabbra, az „ég felé”. A következő alkalmakkor már Chanukka ünnepéről hallhattak a csemeték, s só-liszt gyurmából és filctoll kupakokból készítették chanukijját. No és persze serényen énekeltek a Móájz Tzur-t...

fotók: Frölich Kitty

Kvíz

- Mikor ünnepeljük a Chanukka első napját?
- Ki volt a szír-görögök elleni felkelés vezetője?
- Miért nyolc napos az ünnep?
- Mi a neve annak a gyertyának, amellyel a többit meggyújtjuk?
- Összesen mennyi gyertyára van szükség a nyolc nap alatt?
- Miben különbözik Chanukka a felsorolt ünnepektől: Pészach, Rajs Hásóno, Jajm Kippur?
- Melyik oldalról kezdjük a gyertyákat a chanukkiába tenni?
- Mi az ünnep kedvelt étele (édessége)?

+1. Mivel játszanak ilyenkor a gyerekek?

Megfejtések:

- Kiszlév 25
- Juda Makkabi.
- Mert 8 napig égett a Szentélyben talált, amúgy egy napra elég olaj.
- Samesz.
- 44.
- Az egyetlen, amely nem szerepel a Tórában.
- Jobbról.
- A fánk!

+1. Trenderli.

Kifestő

